

Mihai Măniuțiu

SZENT JEROMOS OROSZLÁNJA
(*LEUL SFÂNTULUI IERONIM*)

Fiatalkorában Szent Jeromos, pontosabban az, aki nem sokkal később a nagy Szent Jeromossá lett, szeretett sétálgatni a tengerparton a napfelkelte fénylő sugarai alatt.

Egy szép napon a távolban tutajt vett észre a háborgó habokon, és a tutajon egy félelmetesen szép oroszánt.

Valami visszatartathatlan lendület parancsára halászbárkába ugrott, és nagy erőfeszítések árán, estig sikerült partra vontatni a tutajt.

Az oroszlán kiugrott a fövényre. A békés biztatásra megnyalta a szent kezét, hagyva, hogy amaz hosszasan simogassa. Aztán követte szerzetesi fülkéjébe és ott lakozott hosszú éveken át.

Az idő az állaton nem hagyott semmi nyomot. A szent eközben szorgalmasan és ihletetten dolgozott. Olykor, ha lelke mélyén mégiscsak megmoccant a kétségbeesés, elég volt egy pillantást vetni a szelíd állatra – és megnyugodott. Gyermezien, ekként elmélkedett magában: „...ha ő is – és ezt az őt áhítattal formálta meg, felidézve, miként is talált rá hajdanán, ifjúkorában, azelőtt, hogy elismert szentté lett –, ha még ő is, aki ennyire fiatal, erős, megtermett és szép, itt ül békémre ügyelve, miközben nem is érdekli saját élete, vajon miként is bátorkodnék panaszkodni én, a méltatlan?”

Isteni művei sokasodtak, híre egyre csak gyarapodott a világban és ihletettsége, munkabírása titkát nem ismerte senki. Leginkább átszellemült munkái a néma vadállat álmatag és letargikus kisugárzásának hatása alatt születtek, fejét sörényére hajtva pihent néhány órát éjszakánként.

A szent továbbra is sétálgatott a tengerparton, de mert az oroszlán is vele tartott, inkább hajnaltájt, amikor a fövény pusztája volt és egy árva lélek sem tűnt fel a közelben.

Egyszer, csak egyetlenegyszer, a kései években, amikor haja és szakállja is fehérlett, mégis arra vágyott, hogy napfelkeltekor sétáljon, boldogan emlékezve a kezdetekre. Egyszer, csak egyetlenegyszer sétált a vaddal a kelő nap fényében, és bánta aztán számtalan napon és éjszakán.

Az oroszánon a nyugtalanság jelei mutatkoztak, felébredt benne az életkedv, a szerzetesi cella, ahol évtizedeket töltött, túl szűk lett neki és nem állt meg vergődésében egyetlen pillanatra sem.

A szent éjszakánként már egy órácskára sem tudta lehajtani fejét. Az isteni sugallat magára hagyta. Egyre homályosabbá váltak gondolatai. Ha újralapozta őket, már saját írásait sem tudta megérteni.

Végül megértette, befejeződött a nagy küldöttel való együttléte.

Nekilátott, hogy tutajt építsen egyedül, mert azt látta helyesnek, hogy az oroszánt ugyanúgy bocsássa el, mint ahogy rátalált, szelíd és csodálatos fogolyként.

Amint felfigyelt e készülétekre az oroszán, megnyugodott, és a szent békében fejezhette be utolsó műveit. A megvilágosodás magával ragadta ismét.

A kijelölt időben az oroszánt tutajra helyezte és tengerre bocsátotta.

A szent könnyektől ködös tekintettel figyelte egészen napszálltaig a fénylő és sikamlós tutajon a tajtékzó habok közt vergődő oroszán ingerült, vad játékait.

Azon az éjszakán hunyt el és már nem tudhatta meg, hogy az oroszán partot ért egy távoli szigeten, ahol az emberek elszörnyedtek olthatatlan és elképesztő kegyetlensége láttán.

Karácsonyi Zsolt fordítása

MIHAI MĂNIUȚIU (1954) a Kolozsvári Nemzeti Színház rendezője és igazgatója.

